

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

KLASA: 041-01/23-10/14
URBROJ: 613-09-24-9
Bjelovar, 28. veljače 2024.

Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti

**Upravljanje i korištenje
skloništa za građane na
području
Grada Velike Gorice**

SADRŽAJ

stranica

PREDMET, SUBJEKT I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
JAVNA I DRUGA SKLONIŠTA U SUSTAVU CIVILNE ZAŠTITE	5
UPRAVLJANJE I KORIŠTENJE SKLONIŠTA ZA GRAĐANE NA PODRUČJU GRADA VELIKE GORICE	12
Normativno uređenje upravljanja i korištenja javnih i drugih skloništa	12
Evidencije javnih i drugih skloništa	17
Planiranje, izgradnja i održavanje te korištenje javnih skloništa	20
Informiranje javnosti	24
OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA I KORIŠTENJA SKLONIŠTA ZA GRAĐANE NA PODRUČJU GRADA VELIKE GORICE	26
OČITOVANJE GRADA VELIKE GORICE	29

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
UPRAVLJANJA I KORIŠTENJA SKLONIŠTA ZA GRAĐANE
NA PODRUČJU GRADA VELIKE GORICE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je revizija učinkovitosti upravljanja i korištenja skloništa za građane na području Grada Velike Gorice.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 5. lipnja 2023. do 28. veljače 2024.

PREDMET, SUBJEKT I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije učinkovitosti je upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa za građane na području Grada Velike Gorice. Pod javnim skloništima u ovoj reviziji smatraju se skloništa u vlasništvu Grada Velike Gorice i skloništa kojima upravlja Grad Velika Gorica, a pod drugim skloništima smatraju se skloništa u stambenim i poslovnim zgradama u vlasništvu i nadležnosti drugih pravnih i fizičkih osoba te drugi objekti za sklanjanje ljudi. Pod upravljanjem i korištenjem skloništa smatraju se poslovi evidentiranja javnih i drugih skloništa, reguliranja vlasničkopravnog statusa, izgradnje, tekućeg i investicijskog održavanja javnih skloništa, davanja u zakup i na korištenje javnih skloništa te obavljanje drugih poslova u vezi s javnim i drugim skloništima, u skladu s propisima i unutarnjim aktima Grada Velike Gorice.

Subjekt revizije je Grad Velika Gorica (dalje u tekstu: Grad).

Osnovni cilj revizije je ocijeniti učinkovitost aktivnosti Grada u vezi s upravljanjem i korištenjem javnih skloništa na svom području.

Posebni ciljevi revizije su:

- provjeriti normativno uređenje odnosno uspostavu pravnog, strateškog i planskog okvira za učinkovito upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa
- provjeriti evidencije i cjelovitost podataka o javnim i drugim skloništima na području Grada
- provjeriti planiranje, izgradnju i održavanje javnih skloništa i koriste li se u skladu s unutarnjim aktima Grada i pažnjom dobrog gospodara
- provjeriti provođenje informiranja javnosti o aktivnostima koje se provode u sustavu civilne zaštite za ostvarivanje zaštite i spašavanja građana u slučajevima velikih nesreća i katastrofa te u otklanjanju posljedica terorizma i ratnih razaranja.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI), revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne revizijske dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje ciljeva revizije.

U fazi planiranja i pripreme za obavljanje revizije, analizirana je pravna regulativa i unutarnji akti subjekta revizije, objave u medijima te drugi dostupni podaci.

U provedbi postupaka revizije korištene su sljedeće metode:

- proučeni su i analizirani propisi te drugi dostupni materijali u vezi s upravljanjem i korištenjem skloništa
- analizirani su podaci iz planskih dokumenata sustava civilne zaštite koje donosi i objavljuje Grad
- provjerena je dokumentacija Grada u vezi s ustrojavanjem evidencija o stanju i opremljenosti te s upravljanjem i korištenjem skloništa
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama Grada i pribavljena obrazloženja o pojedinim aktivnostima u vezi s upravljanjem i korištenjem skloništa.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti upravljanja i korištenja javnih i drugih skloništa utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te poduzetih aktivnosti Grada u vezi s upravljanjem i korištenjem skloništa.

Kriteriji su utvrđeni prema područjima revizije: normativno uređenje upravljanja i korištenja javnih i drugih skloništa, evidencije javnih i drugih skloništa, planiranje, izgradnja i održavanje te korištenje javnih skloništa i informiranje javnosti.

Okosnicu revizije činilo je glavno pitanje:

- **Je li upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa na području Grada učinkovito?**

Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća potpitanja:

- Je li Grad normativno uredio upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa?
- Je li Grad ustrojio evidencije o javnim i drugim skloništima na svom području te jesu li podaci cjeloviti?
- Jesu li skloništa obuhvaćena planskim dokumentima sustava civilne zaštite, je li planskim dokumentima predviđena mogućnost izgradnje novih skloništa te održavaju li se i koriste javna skloništa u skladu s unutarnjim aktima Grada i pažnjom dobrog gospodara?
- Provodi li se informiranje javnosti o aktivnostima koje se provode u sustavu civilne zaštite u provedbi mjera zaštite i spašavanja građana?

U tablici broj 1 daju se kriteriji za ocjenu učinkovitosti upravljanja i korištenja skloništa, prema područjima revizije.

Tablica broj 1

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti, prema područjima revizije

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
1.	Normativno uređenje upravljanja i korištenja javnih i drugih skloništa	<ul style="list-style-type: none"> ○ Grad je normativno uredio poslove upravljanja i raspolaganja nekretninama u vlasništvu i suvlasništvu Grada, uključujući i javna skloništa. ○ Donesena je strategija upravljanja i raspolaganja imovinom Grada te godišnji plan upravljanja nekretninama koji uključuje i plan upravljanja javnim skloništima. ○ Utvrđeni su načini i uvjeti upravljanja i korištenja javnih skloništa (davanja na korištenje ili u zakup). ○ Utvrđena je namjena javnih skloništa odnosno djelatnosti koje se u skloništima mogu obavljati u mirnodopskim uvjetima. ○ Grad je donio procjenu rizika od velikih nesreća i plan djelovanja sustava civilne zaštite (ili zajednički plan djelovanja civilne zaštite s drugim jedinicama lokalne samouprave). ○ Grad je donio godišnju analizu stanja sustava civilne zaštite, godišnji plan razvoja sustava civilne zaštite s financijskim učincima za trogodišnje razdoblje te smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite koje se razmatraju i usvajaju svake četiri godine.

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
		<ul style="list-style-type: none"> ○ Planom djelovanja civilne zaštite (ili drugim planskim dokumentima i smjernicama) obuhvaćeni su, između ostalog, i podaci o svim skloništima na području Grada (pregled skloništa po vrsti i kapacitetu). ○ Planom djelovanja civilne zaštite utvrđen je način sklanjanja stanovništva, boravak u skloništima i imenovani su voditelji skloništa. ○ Grad je planskim i drugim dokumentima utvrdio primjereni broj i potrebne kapacitete skloništa i drugih objekata za sklanjanje.
2.	Evidencije javnih i drugih skloništa	<ul style="list-style-type: none"> ○ Grad je ustrojio evidencije o javnim i drugim skloništima na svom području. ○ Evidencije o skloništima sadrže točne i sveobuhvatne podatke o kapacitetu pojedinog skloništa, vlasništvu, stanju skloništa, površini skloništa, posljednje obavljenom tekućem održavanju, korisnicima skloništa i druge podatke bitne za donošenje odluka i planskih dokumenata. ○ Javna skloništa su evidentirana u poslovnim knjigama i analitičkim evidencijama Grada. ○ Javna skloništa su evidentirana u registru imovine, sa svim podacima bitnima za upravljanje i raspolaganje. ○ Podaci o javnim skloništima u analitičkim knjigovodstvenim evidencijama su usklađeni s podacima u registru imovine. ○ Grad je obavio godišnji popis imovine i obveza, popisom su obuhvaćena sva javna skloništa te je njihovo knjigovodstveno stanje usklađeno sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. ○ U zemljišnim knjigama upisano je vlasništvo nad javnim skloništima, odnosno poduzimaju se potrebne aktivnosti radi upisa vlasništva.
3.	Planiranje, izgradnja i održavanje te korištenje javnih skloništa	<ul style="list-style-type: none"> ○ Planskim dokumentima Grada utvrđena je mogućnost izgradnje novih skloništa. ○ Javna skloništa su redovno održavana i u ispravnom su stanju. ○ Javna skloništa su dana na korištenje ili u zakup. ○ Postupci davanja javnih skloništa na korištenje ili u zakup provedeni su u skladu s unutarnjim aktima Grada. ○ S korisnicima javnih skloništa zaključeni su ugovori o zakupu ili korištenju. ○ Ugovorima o zakupu ili korištenju utvrđeni su uvjeti korištenja i održavanja javnih skloništa. ○ Za javna skloništa koja nisu u funkciji poduzimane su aktivnosti za stavljanje skloništa u moguću upotrebu (provođenje tekućeg održavanja, davanje na povremeno korištenje ili u zakup). ○ Grad ostvaruje prihode i rashode od upravljanja i korištenja javnih skloništa. ○ Evidencije prihoda i rashoda od upravljanja i korištenja javnih skloništa vode se ažurno. ○ Analiziraju se i vrednuju ekonomski i financijski učinci upravljanja i korištenja javnih skloništa te se poduzimaju mjere i aktivnosti u cilju povećanja pozitivnih i smanjenja negativnih učinaka. ○ Propisane su ovlasti i odgovornosti u vezi s upravljanjem i korištenjem javnih skloništa.
4.	Informiranje javnosti	<ul style="list-style-type: none"> ○ Primjenjuje se načelo javnosti, odnosno objavljuju se akti i drugi dokumenti o upravljanju i korištenju skloništa na području Grada te dokumenti civilne zaštite. ○ Na mrežnim stranicama Grada objavljuju se informacije za građane o aktivnostima koje se provode u sustavu civilne zaštite i na osiguranju uvjeta za sklanjanje u provedbi mjera zaštite i spašavanja građana te osnovne informacije o skloništima na području Grada. ○ Provode se aktivnosti na edukaciji građana u cilju podizanja razine svijesti građana kao sudionika sustava civilne zaštite.

Upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa ocjenjuje se **učinkovitim**, ako je Grad normativno uredio upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa, ustrojio evidencije o javnim i drugim skloništima na području Grada, a podaci o skloništima su cjeloviti, ako se planiranje, izgradnja i održavanje te korištenje javnih skloništa obavlja u skladu s unutarnjim aktima Grada i pažnjom dobrog gospodara te se informira javnost o aktivnostima koje se provode u sustavu civilne zaštite u provedbi mjera zaštite i spašavanja građana.

Upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa ocjenjuje se **učinkovitim, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđene određene slabosti i propusti koji ne utječu bitno na učinke upravljanja i korištenja.

Upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa ocjenjuje se **djelomično učinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji utječu na učinkovito upravljanje i korištenje te su potrebna značajna poboljšanja.

Upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa ocjenjuje se **neučinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji bitno utječu na učinkovito upravljanje i korištenje u skladu s načelima ekonomičnosti, djelotvornosti i svrsishodnosti.

JAVNA I DRUGA SKLONIŠTA U SUSTAVU CIVILNE ZAŠTITE

Javna skloništa i drugi objekti pogodni za zaštitu i spašavanje važan su dio sustava civilne zaštite kod spašavanja ljudi te sklanjanja, evakuacije i zbrinjavanja građana u slučajevima velikih nesreća, katastrofa i ratnih razaranja.

Upravljanje i korištenje skloništa djelomično su uredile odredbe Zakona o unutarnjim poslovima (Narodne novine 55/89, 18/90, 47/90, 19/91 – pročišćeni tekst, 73/91, 19/92, 33/92, 76/94, 161/98, 128/99, 29/00, 53/00 i 129/00). Odredbe o civilnoj zaštiti i skloništima dodane su u spomenuti Zakon izmjenama Zakona donesenim u 1994., do kada je ovo područje bilo regulirano propisima o obrani. Stupanjem na snagu Zakona o policiji u 2000. (Narodne novine 129/00 i 41/08), koji je bio na snazi od siječnja 2001. do travnja 2011., Zakon o unutarnjim poslovima prestao je važiti, ali su prema odredbama članka 134. na snazi ostale odredbe Zakona o unutarnjim poslovima koje su se odnosile na civilnu zaštitu (odredbe članaka od 13. do 24o.) i skloništa (odredbe članaka od 24p. do 24ž.). Odredbom članka 127. Zakona o policiji (Narodne novine 34/11, 130/12, 89/14 – vjerodostojno tumačenje, 151/14, 33/15 i 121/16), koji je na snazi od travnja 2011., prethodno spomenuti Zakon o policiji prestao je važiti, ali odredbe ovog Zakona više ne spominju što je s odredbama Zakona o unutarnjim poslovima koje su se odnosile na civilnu zaštitu i skloništa, a koje je prethodni Zakon o policiji ostavio na snazi i koje kasnije donesenim propisima nisu stavljene izvan snage.

Prema odredbama spomenutog Zakona o unutarnjim poslovima, sklonište je objekt ili prostorija koja pruža propisani stupanj zaštite. Skloništa i drugi objekti za zaštitu ljudi planiraju se i grade radi zaštite i spašavanja ljudi, materijalnih i drugih dobara od opasnosti i posljedica prirodnih, tehničko-tehnoloških, ekoloških nesreća te ratnih razaranja, a skloništa se grade u skladu s prostornim planovima te planovima zaštite i spašavanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Općine, gradovi i Grad Zagreb dužni su na svom području osigurati prostore za javna skloništa, a pri gradnji komunalnih i drugih građevina ispod površine tla investitor je dužan predvidjeti mogućnost njihove brze prilagodbe za sklanjanje ljudi. Za javna skloništa mogu se koristiti i pogodne postojeće komunalne i druge građevine prilagođene toj svrsi.

Vlasnici stambenih zgrada i poslovnih objekata, građani i pravne osobe dužni su u skladu s uputama i zahtjevima nadležnih tijela civilne zaštite pripremati i održavati podrumске i druge prostorije pogodne za sklanjanje te sudjelovati u gradnji rovovskih skloništa. Sredstva za opremanje i održavanje postojećih javnih skloništa obvezne su osiguravati općine, gradovi i Grad Zagreb iz sredstava općinskog odnosno gradskog proračuna te od zakupnina za korištenje skloništa u miru za druge namjene. Sredstva za opremanje i održavanje skloništa u sastavu stambene ili poslovne ili stambeno-poslovne zgrade osiguravaju se iz zakupnine za korištenje skloništa u miru za druge namjene.

Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o unutarnjim poslovima u prosincu 1998. (Narodne novine 161/98), ukinuta je općinama i gradovima obveza gradnje javnih skloništa, a na snazi su ostale odredbe prema kojima su investitori bili dužni graditi skloništa pri gradnji stambenih i poslovnih građevina, osim u slučajevima u kojima je nadležno upravno tijelo za prostorno uređenje uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležne policijske uprave moglo utvrditi da je sklanjanje osigurano u već izgrađenim skloništim a te u slučajevima u kojima se moglo utvrditi da investitor nije dužan graditi sklonište jer bi zbog geološko-hidroloških uvjeta troškovi gradnje bili nerazmjerno visoki ili ako se radilo o građevini za privremenu uporabu. Navedenim izmjenama Zakona ukinut je i doprinos za izgradnju skloništa koji su bili u obvezi plaćati investitori kod izgradnje stambenih i poslovnih građevina, a koji nisu bili u obvezi graditi skloništa.

Do donošenja navedenih izmjena Zakona, sredstva za gradnju, opremanje i održavanje skloništa, osim iz gradskih i općinskih proračuna, osiguravala su se od doprinosa investitora koji nisu bili u obvezi graditi skloništa (što se uplaćivalo pri ishodu građevinske dozvole po stopi od 1,5 % od ukupne predračunske vrijednosti građevinskog dijela građevine), od najamnine, stanarine, odnosno zakupnine od poslovnih zgrada i prostorija (po stopi od 1 % od ukupnog iznosa najamnine, stanarine, odnosno zakupnine poslovnih zgrada i prostorija) te od zakupnina za korištenje skloništa u miru za druge namjene. Navedena sredstva uplaćivala su se na poseban račun Ministarstva unutarnjih poslova (dalje u tekstu: Ministarstvo), a o rasporedu i uporabi ovih sredstava odlučivalo je Ministarstvo. S obzirom na to da navedenim izmjenama investitorima nije bila ukinuta obveza gradnje skloništa u sastavu stambenih i poslovnih građevina, a ukinuta je obveza plaćanja doprinosa za izgradnju skloništa investitorima koji zbog naprijed navedenih razloga nisu bili u obvezi graditi skloništa, ova obveza ukinuta je Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske u 2000., uz obrazloženje da je obveza gradnje skloništa dovela dio investitora u neravnopravni položaj.

Zakon o zaštiti i spašavanju (Narodne novine 174/04, 79/07, 38/09 i 127/10), koji je bio na snazi od prosinca 2004. do kolovoza 2015., uređivao je sustav zaštite i spašavanja građana, materijalnih i drugih dobara u katastrofama (u katastrofe su uključene i posljedice nastale ratnim razaranjem i terorizmom) i velikim nesrećama. Navedeni Zakon nije uređivao upravljanje i korištenje skloništa, osim što je odredbama članka 51., koje su se odnosile na inspeksijski nadzor, bilo propisano da inspektori zaštite i spašavanja mogu, između ostalog, pregledavati i prostorije namijenjene zaštiti i spašavanju (skloništa, skladišta i drugo).

Do stupanja na snagu Zakona o sustavu civilne zaštite (Narodne novine 82/15, 118/18, 31/20, 20/21 i 114/22), u kolovozu 2015., na snazi su bili provedbeni propisi, odnosno četiri pravilnika, koji su pobliže regulirali gradnju, opremanje te upravljanje i održavanje skloništa. Pravilnikom o tehničkim normativima za skloništa (Službeni list SFRJ 55/83) bili su utvrđeni tehnički normativi za skloništa za zaštitu stanovništva od ratnih djelovanja te su ovisno o namjeni, skloništa građena kao jednonamjenska (koriste se isključivo za potrebe zaštite i spašavanja) ili višenamjenska (u miru se koriste u mirnodopske svrhe, ali se prema potrebi u kratkom vremenu mogu pretvoriti u skloništa). Prema stupnju zaštite razlikuju se skloništa za dopunsku zaštitu (moraju izdržati nadtlak od 50 kPa te omogućiti višesatni boravak do 50 osoba), za osnovnu zaštitu (nadtlak od 100 do 300 kPa; sedmodnevni boravak do 300 osoba) i za pojačanu zaštitu (izravan pogodak zrakoplovne bombe od 300 kg ili veće; četrnaestodnevni boravak do 2 000 osoba). Prema veličini sklonišnog prostora razlikuju se obiteljska skloništa, kućna skloništa i skloništa za stambeni blok, skloništa za poslovne subjekte i javna skloništa. Za javna skloništa se sklonišni prostor određivao prema broju stanovnika koji se mogu zateći na javnom mjestu i broju stanovnika za koji nisu osigurana obiteljska skloništa i kućna skloništa ili skloništa za stambeni blok u polumjeru gravitacije tom skloništu (250 m). Pravilnikom o održavanju skloništa i drugih zaštitnih objekata u miru (Narodne novine 45/84) bile su propisane vrste i dinamika održavanja skloništa i drugih zaštitnih objekata u miru te uređaja i opreme u njima (tekuće i investicijsko održavanje te tehnička kontrola ispravnosti i funkcionalnosti opreme). Pravilnikom o kriterijima za određivanje gradova i naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi skloništa i drugi objekti za zaštitu (Narodne novine 2/91) bili su utvrđeni kriteriji za određivanje gradova i naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi skloništa (prema veličini naselja i procijenjenom stupnju ugroženosti). Pravilnikom o uvjetima pod kojima se u miru skloništa mogu davati u zakup (Narodne novine 98/01) bili su propisani uvjeti pod kojima se u miru skloništa mogu davati u zakup (zakupnik ne smije obavljati adaptacije koje utječu na zaštitne značajke skloništa, na zahtjev nadležnog tijela sklonište se u roku od 24 sata mora osposobiti za sklanjanje i drugo).

Donošenjem Zakona o sustavu civilne zaštite u kolovozu 2015., odredbom članka 98. navedenog Zakona ukinuti su svi naprijed navedeni pravilnici.

Odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite utvrđena je civilna zaštita kao sustav organiziranja sudionika, operativnih snaga i građana za ostvarivanje zaštite i spašavanja ljudi, životinja, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša u velikim nesrećama i katastrofama te otklanjanju posljedica terorizma i ratnih razaranja. S obzirom na to da je navedenim Zakonom uređen sustav i djelovanje civilne zaštite, odredbe o civilnoj zaštiti prema Zakonu o unutarnjim poslovima su prestale važiti. Međutim, upravljanje i korištenje skloništa nije uređeno donošenjem Zakona o sustavu civilne zaštite ni drugim propisima donesenima nakon travnja 2011. Zakon o sustavu civilne zaštite spominje skloništa samo u odredbi članka 96., prema kojoj jedinice lokalne samouprave danom stupanja na snagu Zakona preuzimaju poslove upravljanja i održavanja javnih skloništa na svojem području. Pravni informacijski portali (IUS-INFO, CADIAL) smatraju da su odredbe Zakona o unutarnjim poslovima, koje se odnose na civilnu zaštitu i skloništa, i dalje na snazi te se navođenjem navedenih odredbi Zakona koriste i neke druge institucije pri donošenju svojih odluka i rješenja.

Odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite utvrđeni su pojmovi spašavanja stanovništva te mjere koje se provode u spašavanju stanovništva, između kojih su i sklanjanje, evakuacija i zbrinjavanje. Spašavanje stanovništva je skup organiziranih i koordiniranih aktivnosti koje se provode radi očuvanja života i zdravlja ljudi.

Sklanjanje je organizirano upućivanje građana u najbližu namjensku građevinu za sklanjanje ili u drugi pogodan prostor koji omogućava optimalnu zaštitu sa ili bez prilagodbe (podrumske i druge prostorije u građevinama koje su prilagođene za sklanjanje te komunalne i druge građevine ispod površine tla namijenjene javnoj uporabi kao što su garaže, trgovine i drugi pogodni prostori). Evakuacija je premještanje ugroženih osoba, životinja i pokretne imovine iz ugroženih objekata ili područja. Zbrinjavanje je osiguravanje hitnog, privremenog smještaja i opskrbe osnovnim životnim namirnicama i predmetima za osobnu higijenu za ugrožene građane koji se evakuiraju odnosno premještaju s ugroženog područja. Odredbama navedenog Zakona također je propisana obveza izvršnog tijela jedinice lokalne samouprave (gradonačelnika, općinskog načelnika) da osigurava uvjete za premještanje, sklanjanje, evakuaciju i zbrinjavanje te izvršava zadaće u provedbi drugih mjera civilne zaštite u zaštiti i spašavanju građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša.

Iz prethodno opisanoga vidljivo je da propisima koji su na snazi nije utvrđena obveza gradnje skloništa niti postupak njihova upravljanja i održavanja, a nije definirano ni što se podrazumijeva pod pojmom javnih skloništa u smislu vlasništva i drugih kriterija. Stupanjem na snagu Zakona o sustavu civilne zaštite u 2015. Državna uprava za zaštitu i spašavanje kao tijelo državne uprave koje je tada bilo nadležno za sustav civilne zaštite nije gradovima i općinama izdalo nputak o načinu preuzimanja poslova upravljanja i održavanja javnih skloništa. Ministarstvo odnosno Ravnateljstvo civilne zaštite kao ustrojstvena jedinica Ministarstva je na svojim mrežnim stranicama objavilo preporuke za održavanje i opremanje skloništa osnovne zaštite koja se nalaze u stambenim i poslovnim građevinama te javnih skloništa, iz kojih nije vidljiv datum objave.

Na mrežnim stranicama Ravnateljstva civilne zaštite nema objavljenih informacija o ukupnom broju skloništa i drugih objekata pogodnih za zaštitu i spašavanje ljudi na području Republike Hrvatske, kao ni o broju javnih skloništa, odnosno broju skloništa kojima upravljaju jedinice lokalne samouprave (gradovi i općine).

Prema podacima iz Hrvatske enciklopedije (mrežno izdanje, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021.), u Republici Hrvatskoj je u 2005. bilo ukupno 1 975 izgrađenih skloništa u kojima se moglo skloniti 356 536 osoba. Od toga, 1 743 skloništa bila su skloništa osnovne zaštite za smještaj 267 320 osoba, 231 sklonište dopunske zaštite za smještaj 89 141 osobe i jedno sklonište pojačane zaštite sa 75 sklonišnih mjesta.

- Sustav civilne zaštite

Prema odredbama propisa kojima je uređeno ustrojstvo i djelokrug ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave, poslovi civilne zaštite na području Republike Hrvatske su do listopada 1994. bili u djelokrugu Ministarstva obrane, od listopada 1994. do konca 2004. u djelokrugu Ministarstva, a od početka 2005. do konca 2018. u djelokrugu Državne uprave za zaštitu i spašavanje. Od početka 2019. osnivanjem Ravnateljstva civilne zaštite kao nove ustrojstvene jedinice Ministarstva (dalje u tekstu: Ravnateljstvo), poslovi civilne zaštite su ponovno u djelokrugu Ministarstva.

Prema odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite, civilna zaštita obuhvaća mjere i aktivnosti (preventivne, planske, organizacijske, operativne, nadzorne i financijske) kojima se uređuju prava i obveze sudionika, ustroj i djelovanje svih dijelova sustava civilne zaštite i način povezivanja institucionalnih i funkcionalnih resursa sudionika koji se međusobno nadopunjuju u jedinstvenu cjelinu radi smanjenja rizika od katastrofa te zaštite i spašavanja građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša na teritoriju Republike Hrvatske od posljedica prirodnih, tehničko-tehnoloških velikih nesreća i katastrofa, otklanjanja posljedica terorizma i ratnih razaranja. Velika nesreća je događaj koji je prouzročen iznenadnim djelovanjem prirodnih sila, tehničko-tehnoloških ili drugih čimbenika s posljedicom ugrožavanja zdravlja i života građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša na mjestu nastanka događaja ili širem području, čije se posljedice ne mogu sanirati samo djelovanjem žurnih službi na području njezina nastanka. Katastrofa je stanje izazvano prirodnim i/ili tehničko-tehnološkim događajem koji opsegom, intenzitetom i neočekivanošću ugrožava zdravlje i živote većeg broja ljudi, imovinu veće vrijednosti i okoliš, a čiji nastanak nije moguće spriječiti ili posljedice otkloniti djelovanjem svih operativnih snaga sustava civilne zaštite područne (regionalne) samouprave na čijem je području događaj nastao te posljedice nastale terorizmom i ratnim djelovanjem.

Sustav civilne zaštite ustrojava se na lokalnoj, područnoj (regionalnoj) i državnoj razini, a povezuje resurse i sposobnosti sudionika, operativnih snaga i građana u jedinstvenu cjelinu radi smanjenja rizika od katastrofa, pružanja brzog i optimalnog odgovora na prijetnje i opasnosti nastanka te ublažavanja posljedica velike nesreće i katastrofe.

Sudionici u sustavu civilne zaštite su Vlada Republike Hrvatske, Ministarstvo kao središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite, druga tijela državne uprave i druga državna tijela, Oružane snage Republike Hrvatske i policija te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ministarstvo koordinira djelovanje sustava civilne zaštite u Republici Hrvatskoj, obavlja poslove analize, obrade i dostave informacija i podataka o svim vrstama opasnosti i mogućim posljedicama velikih nesreća i katastrofa, aktivira operativne snage sustava civilne zaštite i koordinira njihovo djelovanje, objedinjava i vodi jedinstvenu informacijsku bazu podataka o operativnim snagama sustava civilne zaštite, materijalnim sredstvima i opremi te spremnosti za operativno djelovanje i obavlja brojne druge poslove u skladu s odredbama Zakona u sustavu civilne zaštite i Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva (Narodne novine 97/20, 7/22 i 149/22).

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave obvezne su, između ostalog, organizirati poslove iz svog samoupravnog djelokruga koji se odnose na planiranje, razvoj, učinkovito funkcioniranje i financiranje sustava civilne zaštite. Izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koordinira djelovanje operativnih snaga sustava civilne zaštite osnovanih za područje te jedinice u velikim nesrećama i katastrofama uz stručnu potporu nadležnog stožera civilne zaštite, osigurava uvjete za premještanje, sklanjanje, evakuaciju i zbrinjavanje te izvršavanje zadaća u provedbi drugih mjera civilne zaštite u zaštiti i spašavanju građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša te obavlja druge poslove u skladu s odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite.

Prema odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite, sustav civilne zaštite financira se iz državnog proračuna Republike Hrvatske, proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, drugih izvora te iz donacija. U proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju se financijska sredstva za izvršavanje mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite.

Nadzor nad provedbom Zakona o sustavu civilne zaštite provodi Ministarstvo. Upravni nadzor nad provedbom navedenog Zakona i drugih propisa u području civilne zaštite provodi se nad zakonitošću rada i postupanja tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravnih osoba koje imaju javne ovlasti. Inspekcijski nadzor u sustavu civilne zaštite obavljaju inspektori Ministarstva.

- Planski dokumenti

Prema odredbama članka 49. Zakona o sustavu civilne zaštite, planske aktivnosti u sustavu civilne zaštite uređuju se dokumentima kojima se definiraju mjere smanjenja rizika od katastrofa, utvrđuje procjena rizika, planiranje, pripravnost za reagiranje i reagiranje sustava civilne zaštite te provedba mjera civilne zaštite. Prema odredbama članka 10. navedenog Zakona, Vlada Republike Hrvatske donosi Procjenu rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku, Strategiju smanjenja rizika od katastrofa, Strategiju razvoja sustava civilne zaštite i Državni plan djelovanja civilne zaštite, a prema odredbama članka 92. navedeni dokumenti trebali su biti doneseni u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu Zakona, odnosno do 1. kolovoza 2016. Prema odredbama članka 93. navedenog Zakona, do donošenja navedenih dokumenata na snazi ostaju dokumenti doneseni na temelju Zakona o zaštiti i spašavanju, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s ovim Zakonom, između ostalog i Plan zaštite i spašavanja za područje Republike Hrvatske (Narodne novine 96/10).

Vlada Republike Hrvatske donijela je u studenome 2019. Procjenu rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku, u listopadu 2022. Strategiju upravljanja rizicima od katastrofa do 2030., a 14. rujna 2023. donesen je Državni plan djelovanja civilne zaštite (Narodne novine 107/23). Strategija razvoja sustava civilne zaštite prema odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite do prosinca 2023. nije donesena.

Procjenom rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku iz studenoga 2019. utvrđeno je 15 jednostavnih rizika i jedan složeni rizik koji se odnose na opasnosti i posljedice prirodnih i tehničko-tehnoloških nesreća i katastrofa. Navedenom Procjenom nisu predviđeni rizici koji mogu nastati ratnim djelovanjem i terorizmom.

Strategija upravljanja rizicima od katastrofa do 2030. donesena je umjesto Zakonom o sustavu civilne zaštite propisane Strategije smanjenja rizika od katastrofa. Prema obrazloženju uz odluku o donošenju navedene Strategije, donesena je kao akt strateškog planiranja povezan s uvjetima koji omogućuju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021. do 2027. te osim preventivnih aktivnosti koje se odnose na smanjenje rizika od katastrofa sadrži i sredstva i aktivnosti koje se odnose na spremnost i odgovor na katastrofe, što zajedno čini ciklus upravljanja rizicima. Strategijom je ispunjen i uvjet iz Zakona o sustavu civilne zaštite i uvjet iz Uredbe (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021., koji se odnosi na usvajanje Djelotvornog okvira za upravljanje rizicima od katastrofa. S obzirom na to da Procjenom rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku iz studenoga 2019. nisu utvrđeni rizici od ratnih djelovanja i terorizma, ni Strategijom upravljanja rizicima od katastrofa do 2030. nije predviđeno upravljanje ovim rizicima.

Do donošenja Državnog plana djelovanja civilne zaštite na temelju odredbi Zakona o sustavu civilne zaštite u rujnu 2023., na snazi je bio Plan zaštite i spašavanja za područje Republike Hrvatske, donesen u srpnju 2010. na temelju odredbi Zakona o zaštiti i spašavanju.

U spomenutom Planu iz 2010. navedeno je da je sklanjanje stanovništva hitna mjera civilne zaštite koja se provodi kod nastanka katastrofe ili velike nesreće uzrokovane tehničko-tehnološkim nesrećama u gospodarskim objektima i u prometu, nuklearnim i radiološkim nesrećama, epidemiološkim i sanitarnim nesrećama ili ratnim djelovanjima i terorizmom. Sklanjanje stanovništva provodi se u skloništima, koja su namjenski ili adaptirani objekti – sklonišni prostori (dodatno zaštićeni vrećama pijeska, paletama s ciglom ili nekim drugim građevinskim materijalom), u koje se sklanja stanovništvo na područjima za koja je oglašena opasnost. Uvijek kada lokalni uvjeti dozvoljavaju, ugroženo stanovništvo sklanja se u skloništa osnovne zaštite, koja osiguravaju djelomičnu zaštitu i u slučaju nuklearnog udara. Ako skloništa osnovne zaštite ne postoje na ugroženom području, stanovništvo se sklanja u druge primjerene prostore (podrume, prostorije bez prozora, prostorije udaljene od otvora i drugo u kojima se provodi hermetizacija brtvljenjem otvora), tunele, prirodna udubljenja (pećine i drugo) te zaklone. Općinski načelnik, gradonačelnik ili župan na području svojih lokalnih jedinica planiraju provođenje sklanjanja i drugih aktivnosti i mjera u zaštiti i spašavanju ljudi, imovine i okoliša, u skladu s planovima zaštite i spašavanja tih lokalnih jedinica te standardnih operativnih postupaka izvedenih na temelju tih planova. U Planu zaštite i spašavanja za područje Republike Hrvatske navedeno je da se kapaciteti u sklonišnim mjestima s kojima Republika Hrvatska raspolaže procjenjuju na oko 7,0 % u odnosu na potrebe.

Državnim planom djelovanja civilne zaštite iz 2023. utvrđene su mjere i aktivnosti svih sudionika civilne zaštite u slučaju velike nesreće i katastrofe za sve rizike utvrđene navedenom Procjenom te i za otklanjanje posljedica terorističkog napada. Ovisno o vrsti i intenzitetu posljedica terorizma u dijelu nadležnosti sustava civilne zaštite, Ministarstvo nastalu situaciju može odrediti kao posebnu okolnost u koju se uključuju sudionici i operativne snage lokalne i područne (regionalne) razine ili predložiti Vladi Republike Hrvatske proglašenje katastrofe pri čemu se uključuju i sudionici i operativne snage s državne razine. U okviru mjera civilne zaštite navedeno je da je sklanjanje organizirano upućivanje građana u najbližu namjensku građevinu za sklanjanje ili u drugi pogodan prostor koji omogućava optimalnu zaštitu sa ili bez prilagodbe (podrumske i druge prostorije u građevinama te komunalne i druge građevine ispod površine tla namijenjene javnoj uporabi, kao što su garaže, trgovine i drugi pogodni prostori), a provodi se kod tehničko-tehnoloških nesreća u gospodarskim objektima, nuklearnih i radioloških nesreća ili ratnih djelovanja i terorizma. Mjera se može provoditi kao samozaštitna ili organizirana hitna mjera civilne zaštite u skladu s uputama nadležnih tijela. U planu je navedeno da je Državni plan usklađen s Planom obrane Republike Hrvatske u dijelu otklanjanja posljedica ratnih razaranja u skladu s člankom 10., stavkom 2. Zakona o sustavu civilne zaštite.

Donesenim planskim dokumentima na državnoj razini nije predviđena gradnja skloništa, kao ni obveza održavanja postojećih skloništa u funkcionalnom stanju, kao jedna od mjera pripremljenih aktivnosti zaštite i spašavanja stanovništva.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prema odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite donose procjenu rizika od velikih nesreća, plan djelovanja civilne zaštite, godišnju analizu stanja sustava civilne zaštite, godišnji plan razvoja sustava civilne zaštite s financijskim učincima za trogodišnje razdoblje te smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite koje se razmatraju i usvajaju svake četiri godine.

Procjenu rizika od velikih nesreća donose jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u skladu s Pravilnikom o smjernicama za izradu procjena rizika od katastrofa i velikih nesreća za područje Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 65/16) te smjernicama za izradu procjene rizika od velikih nesreća za područje županije koje donosi župan.

Spomenute smjernice župan donosi u skladu s Kriterijima za izradu smjernica koje donose čelnici područne (regionalne) samouprave za potrebe izrade procjena rizika od velikih nesreća na razinama jedinica lokalnih i područnih (regionalnih) samouprava, koje je donijela Državna uprava za zaštitu i spašavanje u studenome 2016.

Prema navedenim Kriterijima, identificirano je 28 pojedinačnih rizika koji se odnose na opasnosti i posljedice prirodnih i tehničko-tehnoloških nesreća i katastrofa. Identificirane prijetnje na području jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave moraju biti u skladu s identificiranim i obrađenim prijetnjama i rizicima iz Procjene rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku, ali se mogu obrađivati i drugi na nacionalnoj razini identificirani rizici te rizici koji nisu obrađivani na nacionalnoj razini, a za koje preliminarnom procjenom županija odlučuje da su od značaja na području županija. Spomenutim kriterijima nisu predviđeni rizici od ratnih djelovanja i terorizma.

Na temelju procjene rizika od velikih nesreća, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave donose plan djelovanja civilne zaštite za svoje područje. Sadržaj planova djelovanja civilne zaštite, godišnje analize stanja sustava civilne zaštite, godišnjeg plana razvoja sustava civilne zaštite te smjernica za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave bio je utvrđen Pravilnikom o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja (Narodne novine 49/17), koji je bio na snazi od lipnja 2017. do lipnja 2021. te Pravilnikom o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja (Narodne novine 66/21), koji je na snazi od lipnja 2021.

UPRAVLJANJE I KORIŠTENJE SKLONIŠTA ZA GRAĐANE NA PODRUČJU GRADA VELIKE GORICE

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06 – ispravak, 16/07 – ispravak, 95/08 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/10 – ispravak, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15), Grad Velika Gorica utvrđen je kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Zagrebačke županije. Površina Grada je 328,66 km², a obuhvaća 58 naselja. Prema provedenom popisu stanovništva iz 2021., Grad ima 31 198 stanovnika.

Na području Grada nalazi se 26 skloništa osnovne zaštite s kapacitetom za 4 620 osoba, što iznosi 14,8 % od ukupnog broja stanovnika. Od ukupnog broja skloništa, 16 skloništa je u vlasništvu Grada. Za preostalih deset skloništa vlasništvo nije utvrđeno, od čega se devet skloništa nalazi u stambenim zgradama, a jedno je samostojeće sklonište.

Normativno uređenje upravljanja i korištenja javnih i drugih skloništa

Jedinice lokalne samouprave samostalno utvrđuju pravila i procedure upravljanja i raspolaganja imovinom u okvirima zadanim zakonima i drugim propisima.

Donošenjem strategije upravljanja i raspolaganja imovinom jedinice lokalne samouprave mogu utvrditi srednjoročne ciljeve te smjernice upravljanja i raspolaganja imovinom, a donošenjem godišnjih planova upravljanja i raspolaganja imovinom utvrđuju se kratkoročni ciljevi i smjernice upravljanja imovinom te provedbene mjere u svrhu provođenja strategije.

Grad je u travnju 2010. donio Odluku o uvjetima, načinu i postupku raspolaganja i upravljanja nekretninama u vlasništvu Grada Velike Gorice kojom su uređeni postupci, način i pravila postupanja kod upravljanja, stjecanja i otuđivanja nekretnina u vlasništvu Grada. Spomenutom Odlukom utvrđeno je da se posebnim odlukama utvrđuju postupci i nadležnost davanja u najam stanova i zakup poslovnih prostora, davanja u zakup javnih površina i drugih nekretnina u vlasništvu Grada za postavljanje privremenih objekata i reklamnih predmeta te zakup javnih skloništa. Za javna skloništa Grad nije donio odluku o zakupu i korištenju skloništa kojom bi bila utvrđena namjena javnih skloništa odnosno djelatnosti koje se mogu obavljati u mirnodopskim uvjetima te nisu utvrđeni načini i uvjeti korištenja i održavanja javnih skloništa.

Državni ured za reviziju preporučuje utvrditi namjenu odnosno djelatnosti koje se mogu obavljati u javnim skloništimu u mirnodopskim uvjetima te utvrditi način i uvjete korištenja i održavanja javnih skloništa.

Grad nije donio strategiju upravljanja i raspolaganja imovinom te godišnje planove upravljanja i raspolaganja imovinom, iz kojih bi bilo vidljivo, između ostalog, upravljanje i korištenje javnih skloništa na području Grada. Navedenom strategijom treba utvrditi, između ostalog, primjenu optimalnih modela upravljanja gradskom imovinom. Strategijom se određuju dugoročni ciljevi i smjernice upravljanja gradskom imovinom uvažavajući gospodarske i razvojne prioritete Grada. Strategija se donosi u skladu sa člankom 35. stavak 8. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (Narodne novine 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15 i 94/17) kojim je propisano da se na pravo vlasništva jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave na odgovarajući način primjenjuju pravila o vlasništvu Republike Hrvatske, ako nije što drugo određeno zakonom, niti proizlazi iz naravi tih osoba. S tim u vezi, Strategija se izrađuje u skladu s odredbama članaka 15. i 18. Zakona o upravljanju državnom imovinom (Narodne novine 52/18), a određuje srednjoročne ciljeve i smjernice za upravljanje imovinom u vlasništvu Grada. Strategija se donosi u skladu s odredbom članka 18. Zakona o upravljanju državnom imovinom. Oslanja se na Strategiju upravljanja državnom imovinom za razdoblje od 2019. do 2025. (Narodne novine 96/19) prema kojoj je za upravljanje i raspolaganje nekretninama jedinica lokalne samouprave potrebno uspostaviti jednaka pravila postupanja koja vrijede i za državne nekretnine. Strategija predstavlja okvir međusobno usklađenih strateških mjera, projekata i aktivnosti koje su usmjerene prema realizaciji razvojnog smjera upravljanja gradskim nekretninama, kao i realizaciji strateških i posebnih ciljeva upravljanja nekretninama. U skladu sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine 123/17 i 151/22), Strategija upravljanja sektorska je strategija i akt strateškog planiranja od nacionalnog značaja. Ista je u službi postizanja gospodarskih, infrastrukturnih i drugih strateških razvojnih ciljeva i zaštite nacionalnih interesa, sa svrhom očuvanja imovine i njene važnosti za život i rad postojećih i budućih naraštaja. Stoga se gradskom imovinom treba upravljati, raspolagati i koristiti učinkovito i razumno, pažnjom dobrog gospodara, u skladu s načelima odgovornosti, javnosti, ekonomičnosti i predvidljivosti.

Državni ured za reviziju preporučuje donijeti strategiju upravljanja i raspolaganja imovinom te donositi godišnje planove upravljanja imovinom, kojima će se odrediti srednjoročni i kratkoročni ciljevi, smjernice i provedbene mjere upravljanja i raspolaganja gradskom imovinom, uključujući i za javna skloništa te sastavljati izvješća o izvršenju godišnjih planova upravljanja imovinom, koja bi, između ostalog, sadržavala i podatke o upravljanju i korištenju javnih skloništa.

Odredbama članka 17. Zakona o sustavu civilne zaštite utvrđene su obveze jedinica lokalne i jedinica područne (regionalne) samouprave da u postupku donošenja proračuna razmatraju i usvajaju godišnju analizu stanja i godišnji plan razvoja sustava civilne zaštite s financijskim učincima za trogodišnje razdoblje, donose smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite koje se razmatraju i usvajaju svake četiri godine, donose procjenu rizika od velikih nesreća te plan djelovanja civilne zaštite.

Prema odredbama članka 6. Pravilnika o smjernicama za izradu procjena rizika od katastrofa i velikih nesreća za područje Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, smjernice za izradu procjene rizika od velikih nesreća donosi župan, odnosno gradonačelnik Grada Zagreba, a izrađuju se na temelju donesenih kriterija za određivanje smjernica i primjenjuju se u postupcima izrade procjena rizika od velikih nesreća za županiju i Grad Zagreb kao i za sve jedinice lokalne samouprave na području županije. Prema odredbama članka 8. spomenutog Pravilnika, procjene rizika od velikih nesreća za područja jedinica lokalne samouprave izrađuju se najmanje jednom u tri godine te se njihovo usklađivanje i usvajanje mora provesti do kraja mjeseca ožujka, a županijskih do početka rujna u svakom trogodišnjem ciklusu te prve procjene rizika od velikih nesreća za područja općina i gradova moraju biti usvojene do kraja ožujka 2018. godine, a za područja županija i Grada Zagreba do početka rujna 2018. godine. Procjene rizika mogu se izrađivati i češće, ako u trogodišnjem periodu nastupi značajna promjena ulaznih parametara u korištenim scenarijima i postupcima analiziranja rizika ili ako se prepozna nova prijetnja.

Smjernice za izradu procjene rizika od katastrofa i velikih nesreća za područje Zagrebačke županije donesene su u veljači 2017. te nakon toga nisu donesene nove smjernice.

Grad je donio Procjenu rizika od katastrofa i velikih nesreća za područje Grada Velike Gorice u studenome 2018. Navedenom Procjenom rizika utvrđena je spremnost sustava civilne zaštite na moguće prijetnje velikom nesrećom, utvrđeni su načini preventivnog djelovanja te reagiranja kako bi se sigurnost lokalnog stanovništva podigla na višu razinu. Identifikacija prijetnji je početni korak u postupku izrade procjene rizika. Identifikacijom prijetnji utvrđene su prijetnje koje se mogu pojaviti na području grada, prostor na kojem se pojavljuju i način na koji mogu štetno utjecati na stanovništvo, materijalna i kulturna dobra i okoliš. Navedenom Procjenom utvrđeno je pet vrsta prijetnji za područje Grada koje mogu uzrokovati ugrozu na cjelokupnom području grada, a to su poplave, potres, ekstremne vremenske pojave (toplinski val, tuča, snijeg i drugo), epidemije i pandemije te industrijske nesreće ili nesreće s opasnim tvarima. Za sve prijetnje, osim potresa, utvrđen je visok rizik prijetnji, a za potres je utvrđen umjeren rizik. Identifikacija prijetnji i odabir rizika izrađen je na temelju podataka iz Smjernica za izradu procjene rizika od katastrofa i velikih nesreća za područje Zagrebačke županije iz 2017. Navedenom Procjenom nisu obuhvaćene prijetnje poput ratova i terorističkih djelovanja te ostalih zlonamjernih i drugih aktivnosti pojedinaca koje mogu ugroziti stanovništvo, okoliš te materijalna i kulturna dobra, kao što su opasnosti od nuklearnih i radioloških nesreća.

Prema obrazloženju Grada, navedene opasnosti nisu obuhvaćene Procjenom rizika jer nisu obuhvaćene ni spomenutim županijskim Smjernicama. Nakon studenoga 2018. nisu donesene nove procjene rizika.

Pravilnikom o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti o postupku njihovog donošenja, koji je na snazi od lipnja 2021., propisani su, između ostalog, nositelji, sadržaj i postupci u izradi plana djelovanja civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, godišnjeg plana razvoja sustava civilne zaštite, smjernica za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite i godišnje analize stanja sustava civilne zaštite u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Prema odredbi članka 3. spomenutog Pravilnika, planski dokumenti u području civilne zaštite izrađuju se na temelju procjene rizika od velikih nesreća jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te na temelju odredbi ovog Pravilnika i drugih relevantnih propisa i dokumenata. Prema odredbi članka 56. navedenog Pravilnika, planski dokumenti u civilnoj zaštiti, izrađeni u skladu s odredbama ovog Pravilnika, primjenjuju se i kod uporabe operativnih snaga sustava civilne zaštite u otklanjanju posljedica od ratnih djelovanja i većih posljedica od terorizma na svim razinama za koje se donose.

Rokovi za donošenje planskih dokumenata u sustavu civilne zaštite propisani su odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite i odredbama spomenutog Pravilnika o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja. Prema odredbi članka 97. Zakona o sustavu civilne zaštite, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave bile su obvezne donijeti procjenu rizika od velikih nesreća i plan djelovanja civilne zaštite u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu spomenutog Pravilnika.

S obzirom na to da je prvi doneseni Pravilnik o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja stupio na snagu početkom lipnja 2017., procjena rizika od velikih nesreća i plan djelovanja civilne zaštite trebali su biti doneseni do lipnja 2019. Međutim, navedenim Pravilnikom, koji je važio do lipnja 2021., odredbom članka 66. bilo je propisano da je planske dokumente u civilnoj zaštiti (plan djelovanja civilne zaštite, godišnji plan razvoja sustava civilne zaštite, smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite i godišnja analiza stanja sustava civilne zaštite) potrebno uskladiti s odredbama ovog Pravilnika u roku od šest mjeseci od dana usvajanja procjene rizika. Iz navedenog proizlazi da su propisima bili utvrđeni različiti rokovi za donošenje plana djelovanja civilne zaštite.

Odredbom članka 59. Pravilnika o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja, koji je na snazi od lipnja 2021., propisano je da je planske dokumente u civilnoj zaštiti potrebno uskladiti s odredbama ovog Pravilnika u roku od šest mjeseci od dana stupanja ovog Pravilnika na snagu, odnosno do konca prosinca 2021., ali samo ako su nastale suštinske promjene.

Grad je donio Plan djelovanja civilne zaštite u rujnu 2019., nakon čega nije donesen novi plan djelovanja civilne zaštite. U Planu djelovanja civilne zaštite navedeno je da je zbrinjavanje stanovnika u slučajevima katastrofa moguće u 26 skloništa osnovne zaštite. Također je navedeno da se za smještajne kapacitete stanovništva može koristiti osam sportskih dvorana u sklopu osnovnih i srednjih škola, 27 vatrogasnih domova te domovi kulture. Smještajni kapaciteti u spomenutim objektima u Planu djelovanja civilne zaštite nisu navedeni.

Planom djelovanja civilne zaštite nisu navedeni i drugi pogodni prostori koji omogućavaju optimalnu zaštitu sa ili bez prilagodbe, kao što su podrumске i druge prostorije u građevinama koje su prilagođene za sklanjanje te komunalne i druge građevine ispod površine tla namijenjene javnoj uporabi kao što su garaže, trgovine i drugi pogodni prostori, kako je propisano odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite.

Odredbama članka 23. Pravilnika o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti o postupku njihovog donošenja, koji je na snazi od lipnja 2021., propisano je, između ostalog, da plan djelovanja civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sadrži kapacitete i objekte za sklanjanje te kapacitete za zbrinjavanje.

Državni ured za reviziju preporučuje Planom djelovanja civilne zaštite obuhvatiti i druge objekte i kapacitete za sklanjanje ljudi koji omogućavaju optimalnu zaštitu sa ili bez prilagodbe, kao što su podrumске i druge prostorije u građevinama koje su prilagođene za sklanjanje te komunalne i druge građevine ispod površine tla namijenjene javnoj uporabi kao što su garaže, trgovine i drugi pogodni prostori, kako je propisano odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite i Pravilnika o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti o postupku njihovog donošenja, u cilju osiguravanja većih uvjeta za sklanjanje ljudi.

U skladu s odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite, Grad je prethodnih godina redovito donosio godišnje analize stanja i planove razvoja sustava civilne zaštite te smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite. U studenome 2021. donesena je Analiza stanja sustava civilne zaštite na području Grada Velike Gorice za 2021. godinu i Godišnji plan razvoja sustava civilne zaštite na području Grada Velike Gorice za 2022. godinu s financijskim učincima za trogodišnje razdoblje. U studenome 2022. donesena je Analiza stanja sustava civilne zaštite na području Grada Velike Gorice za 2022. godinu i Godišnji plan razvoja sustava civilne zaštite na području Grada Velike Gorice za 2023. godinu s financijskim učincima za trogodišnje razdoblje. U prosincu 2017. donesene su Smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite na području Grada Velike Gorice za vrijeme od 2018. do 2021. godine, a u studenome 2021. donesene su Smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite na području Grada Velike Gorice za vrijeme od 2022. do 2025. godine. Navedeni dokumenti ne sadrže podatke o skloništima. U Smjernicama za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite na području Grada Velike Gorice za vrijeme od 2022. do 2025. godine navedeno je da je u 2022. potrebno ažurirati i dopuniti Procjenu rizika od katastrofa i velikih nesreća za područje Grada Velike Gorice iz 2018. te Plan djelovanja sustava civilne zaštite iz 2019., a što do vremena obavljanja revizije (prosinac 2023.) nije učinjeno.

Državni ured za reviziju preporučuje poduzeti aktivnosti radi izrade nove procjene rizika od velikih nesreća za područje Grada, u skladu s odredbama Pravilnika o smjernicama za izradu procjena rizika od katastrofa i velikih nesreća za područje Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te nakon toga donijeti i novi plan djelovanja civilne zaštite u skladu s odredbama Pravilnika o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti. Također preporučuje u dokumentima civilne zaštite Grada navoditi sveobuhvatne podatke o skloništima osnovne zaštite na području Grada (podatke o broju skloništa, lokaciji, vlasništvu, stanju odnosno ispravnosti skloništa i druge podatke).

Evidencije javnih i drugih skloništa

Grad vodi poslovne knjige i knjigovodstvene evidencije o imovini prema propisima o proračunskom računovodstvu.

Grad je ustrojio i vodi analitičke knjigovodstvene evidencije dugotrajne nefinancijske imovine po vrsti, količini i vrijednosti, koje su informatički povezane s glavnom knjigom. Javna skloništa nisu evidentirana u glavnoj knjizi i analitičkim knjigovodstvenim evidencijama.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20), proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika jesu dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige jesu analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja, a proračun i proračunski korisnici, između ostalog, obvezno vode i analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim potrebnim podacima. Prema navedenom Pravilniku, izvanbilančni zapisi sadrže stavke koje su vezane, ali nisu uključene u bilančne kategorije te, između ostalog, sadrže i tuđu imovinu dobivenu na korištenje.

Postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine (uključujući i javnih skloništa) provodi se u skladu s Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano, niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju nalaže procijeniti vrijednosti javnih skloništa i evidentirati ih u poslovnim knjigama i analitičkim knjigovodstvenim evidencijama, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

Prijašnjih godina Grad je ustrojio i vodi registar imovine sa svim podacima potrebnima za upravljanje i raspolaganje. Registar imovine nije informatički povezan s knjigovodstvenim evidencijama. Javna skloništa nisu evidentirana u registru imovine Grada.

Grad je obavio popis imovine i obveza sa stanjem na 31. prosinca 2022. Popisom nisu obuhvaćena javna skloništa. Popis imovine i obveza je postupak utvrđivanja stvarnog stanja imovine i obveza te je potrebno izvršiti pripreme povjerenstva za popis kako bi popis imovine i obveza bio obavljen učinkovito i točno.

Popis imovine i obveza propisan je odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza koju je donio ministar financija u prosincu 2015.

Državni ured za reviziju nalaže godišnjim popisom imovine i obveza obuhvatiti javna skloništa u vlasništvu Grada, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza. Također, preporučuje javna skloništa u vlasništvu Grada evidentirati u registru imovine Grada.

Grad je ustrojio evidenciju skloništa osnovne zaštite na području Grada. Prema navedenoj evidenciji, na području Grada postoji 26 skloništa osnovne zaštite, od čega se 14 skloništa nalazi u stambenim zgradama, devet je samostojećih skloništa, a tri skloništa se nalaze u gradskim objektima ili objektima javne namjene. Od 26 skloništa osnovne zaštite, 16 skloništa je u vlasništvu Grada. Od toga, osam je samostojećih skloništa, pet skloništa se nalazi u stambenim zgradama, a tri skloništa su u gradskim objektima ili objektima javne namjene.

U tablici broj 2 daju se podaci o lokacijama, površini, kapacitetu i vlasništvu skloništa na području Grada, prema podacima Grada.

Tablica broj 2

Podaci o lokacijama, površini, kapacitetu i vlasništvu skloništa
na području Grada

Redni broj	Lokacija skloništa*	Površina skloništa** (u m ²)	Kapacitet skloništa** (broj osoba)	Vlasnik skloništa*
	1	2	3	4
1.	Kolareva 4	270	300	Grad Velika Gorica
2.	Kolareva 68a	170	200	-
3.	Kolareva 75a	250	300	Grad Velika Gorica
4.	Zvonimirova 24	180	200	-
5.	Cvjetno naselje 13	90	100	-
6.	Cvjetno naselje 19	90	100	Grad Velika Gorica
7.	Cvjetno naselje 5	90	100	Grad Velika Gorica
8.	Cvjetno naselje 7	90	100	Grad Velika Gorica
9.	Cvjetno naselje 18a	280	200	Grad Velika Gorica
10.	Jurja Dobrile 44	200	200	-
11.	Jurja Dobrile 2-16	200	200	-
12.	Jurja Dobrile 38	200	200	-
13.	Jurja Dobrile 28	200	200	-
14.	Podbrežnica I (Šibenska – lijevi ulaz)	200	180	Grad Velika Gorica
15.	Podbrežnica II (Šibenska – desni ulaz)	200	180	Grad Velika Gorica
16.	Podbrežnica III (Varaždinska – lijevi ulaz)	200	180	Grad Velika Gorica
17.	Podbrežnica I (Varaždinska – desni ulaz)	200	180	Grad Velika Gorica
18.	Zagrebačka 122	-	200	-
19.	Zagrebačka 75	80	100	-
20.	Zagrebačka 33	80	100	-
21.	Šibenska 13	180	200	Grad Velika Gorica
22.	Ruđera Boškovića 11 – sklonište I	180	200	Grad Velika Gorica
23.	Ruđera Boškovića 11 – sklonište II	180	200	Grad Velika Gorica
24.	Tomašićeva 17c	100	150	Grad Velika Gorica
25.	Trg kralja Tomislava 34	100	150	Grad Velika Gorica
26.	Zagrebačka 3	200	200	Grad Velika Gorica
	Ukupno	4 210	4 620	

* Izvor podataka: evidencija skloništa osnovne zaštite na području Grada

** Izvor podataka: Plan djelovanja civilne zaštite

Evidencija skloništa osnovne zaštite na području Grada sadrži podatke o lokaciji skloništa, gruntovne podatke, korisniku skloništa, pravni temelj korištenja te su navedena skloništa koja su u vlasništvu Grada. Evidencija ne sadrži podatke o površini pojedinog skloništa, kapacitetu, stanju odnosno ispravnosti skloništa, podatke o vlasništvu skloništa koja nisu u vlasništvu Grada i koja u zemljišnim knjigama nisu upisana kao posebna cjelina te druge podatke potrebne za donošenje budućih planova održavanja i korištenja javnih skloništa. S obzirom da evidencija skloništa osnovne zaštite Grada ne sadrži sve potrebne podatke, Grad ne raspolaže sa svim podacima koji su važni za donošenje budućih planova i odluka o upravljanju i korištenju javnih skloništa.

U Planu djelovanja civilne zaštite iskazani su podaci o lokacijama, površini i kapacitetu pojedinog skloništa osnovne zaštite. Prema navedenom Planu, postojeća skloništa imaju kapacitet za 4 620 osoba.

Revizijom je utvrđeno da podaci o lokacijama tri skloništa se razlikuju između evidencije skloništa osnovne zaštite na području Grada i Plana djelovanja civilne zaštite. Prema pisanom obrazloženju Grada, navedeni podaci se razlikuju jer evidencije skloništa zasebno vode dva gradska ureda (Ured pravnih, kadrovskih i općih poslova te Ured za sigurnost i civilnu zaštitu) i nisu usklađene. Podaci o lokacijama skloništa su u Planu djelovanja civilne zaštite iskazani prema evidenciji Ureda za sigurnost i civilnu zaštitu, a evidenciju skloništa osnovne zaštite na području Grada vodi Ured pravnih, kadrovskih i općih poslova. Nadalje, uvidom u podatke o površini javnih skloništa odnosno skloništa u vlasništvu Grada revizijom je utvrđeno da se podaci o površini javnih skloništa iskazanih u Planu djelovanja civilne zaštite bitno razlikuju od površina javnih skloništa iskazanih u zemljišnim knjigama. Primjerice, sklonište u Kolarevoj ulici 4 u Planu djelovanja civilne zaštite ima iskazanu površinu od 270 m², a prema zemljišnim knjigama 477,38 m², skloništa I i II u ulici Ruđera Boškovića 11 su u Planu djelovanja civilne zaštite iskazana svako u površini od 180 m², a prema zemljišnim knjigama svako u površini od 269 m², dok skloništa u Podbrežici III i IV u Varaždinskoj ulici su u Planu djelovanja civilne zaštite iskazana svako u površini od 200 m², a prema gruntovnom izvratku je na navedenoj adresi upisano jedno sklonište površine 1 299 m².

Državni ured za reviziju preporučuje ažurirati evidenciju skloništa osnovne zaštite na području Grada točnim podacima, dopuniti je podacima koji nisu uneseni u evidenciju, a koji su bitni za donošenje planova i odluka o upravljanju i korištenju skloništa. Također preporučuje podatke o skloništima osnovne zaštite u Planu djelovanja civilne zaštite uskladiti s ažuriranom evidencijom skloništa osnovne zaštite na području Grada.

Planiranje, izgradnja i održavanje te korištenje javnih skloništa

Prema odredbama članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst, 137/15 – ispravak, 123/17, 98/19 i 144/20), imovinu jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave čine sve pokretne i nepokretne stvari te imovinska prava koja pripadaju jedinici lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave. Jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave mora upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara.

Prema odredbi članka 17. Zakona o sustavu civilne zaštite, izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave osigurava, između ostalog, uvjete za sklanjanje, evakuaciju i zbrinjavanje u provedbi mjera civilne zaštite u zaštiti i spašavanju građana, materijalnih i kulturnih dobara.

Grad je tijekom siječnja i veljače 2007. preuzeo skloništa na održavanje u svoju nadležnost od Državne uprave za zaštitu i spašavanje, o čemu su sastavljeni zapisnici o preuzimanju. Gradsko povjerenstvo za preuzimanje skloništa je u ožujku 2007. sastavilo Izvješće o preuzimanju skloništa na području Grada, u kojem se navodi da je Povjerenstvo zajedno s predstavnikom Državne uprave za zaštitu i spašavanje obišlo svih 26 skloništa. U Izvješću je u tabličnom prikazu navedeno stanje svakog skloništa prilikom preuzimanja (od potpuno održavanih skloništa s ispravnom opremom, preko djelomično upotrebljivih skloništa, do totalno uništenih i neupotrebljivih skloništa). Povjerenstvo je za svako sklonište predložilo namjenu korištenja, a za sklonište koje je kontinuirano pod vodom je predloženo da se stavi van bilo kakve moguće upotrebe.

Namjena korištenja skloništa je podijeljena u tri glavne grupe: za sportsko-rekreacijske aktivnosti, glazbene aktivnosti te za skladišta, tihe obrte i razne uslužne djelatnosti. Povjerenstvo je predložilo da se skloništa daju u zakup u skladu s odgovarajućim namjenama te da se tako prikupljaju novčana sredstva za uređenje ostalih skloništa.

Prema odredbama članka 3. Zakona o sustavu civilne zaštite, zahtjevi sustava civilne zaštite u području prostornog uređenja znače preventivne aktivnosti i mjere koje moraju sadržavati dokumenti prostornog uređenja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Odredbama članka 49. spomenutog Zakona je propisano da ministar nadležan za poslove civilne zaštite donosi pravilnik o mjerama civilne zaštite u prostornom planiranju. Navedeni pravilnik nije donesen, a prema odredbi članka 197. Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23), na snazi je Pravilnik o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora (Narodne novine 29/83, 36/85 i 42/86), kojim je propisano da se osiguranje gradnje skloništa i prilagođavanje pogodnih komunalnih i prirodnih objekata za potrebe sklanjanja ostvaruje u pripremi, izradi, donošenju i provođenju prostornih planova na područjima koja bi, prema procjeni, mogla biti cilj napada u ratu.

Planom djelovanja civilne zaštite nisu planirana područja za gradnju novih skloništa te komunalni i drugi objekti s mogućom prilagodbom za potrebe sklanjanja. Prema Odluci o donošenju prostornog plana uređenja Grada Velike Gorice – pročišćeni tekst (Službeni glasnik Grada Velike Gorice 3/15) i Urbanističkom planu uređenja naselja Velika Gorica (Službeni glasnik Grada Velike Gorice 4/12 i 03/23), u sklopu zelenih površina omogućuje se smještaj, između ostalog, objekata za potrebe zaštite od prirodnih i drugih nesreća (zakloni i skloništa) te su utvrđene mjere zaštite od ratnih opasnosti. Zbog mogućih ratnih djelovanja utvrđeni su opći uvjeti za planiranje mreže skloništa. Navedeno je, između ostalog, da mreža skloništa treba biti ravnomjerno razmještena s obzirom na gustoću naseljenosti i stupanj ugroženosti, da treba težiti planiranju skloništa kapaciteta za 100 do 300 osoba, da skloništa moraju biti dovoljno udaljena od lako zapaljivih i eksplozivnih mjesta, da skloništa ne bi trebalo graditi u blizini objekata koji su osobito ugroženi od napada iz zraka, da lokacija skloništa treba biti planirana tako da je pristup skloništu omogućen i u uvjetima rušenja građevine u kojem je sklonište smješteno, da autonomnost skloništa treba osigurati za najmanje sedam dana, da javna skloništa je potrebno dimenzionirati na statičko opterećenje od 50 do 150 kPa za zaštitu od radijacijskog, biološkog i kemijskog djelovanja, da skloništa je potrebno predvidjeti kao dvonamjenska, a u slučaju ratnih opasnosti i opasnosti od prirodnih i drugih nesreća trebaju se u roku od 24 sata osposobiti za osnovnu namjenu. Također je navedeno da izgrađena skloništa je potrebno održavati. U grafičkom prilogu Urbanističkog plana uređenja naselja Velika Gorica označena su izgrađena skloništa te su planirane lokacije za moguću izgradnju novih skloništa (46 lokacija).

Ravnateljstvo je na svojim mrežnim stranicama objavilo Preporuke za održavanje i opremanje skloništa osnovne zaštite koja se nalaze u stambenim, stambeno-poslovnim ili poslovnim građevinama te javnih skloništa. Prema navedenim Preporukama, preporučeno je provoditi kontrolu skloništa, tekuće održavanje skloništa te utvrditi opremu, elemente i instalacije koje su potrebne u odnosu na kapacitet postojećih skloništa. Kontrola skloništa obuhvaća vizualnu kontrolu svih dijelova skloništa, provjeru rada svih uređaja u skloništu, ocjenu dotrajlosti uređaja s potrebom nabavljanja uređaja i dijelova koji se ne mogu popraviti ili im je istekao rok trajanja te mjerenje natpritisaka u skloništu. Tekuće održavanje skloništa obuhvaća provjetravanje svih prostorija, uočavanje eventualnih oštećenja i vlage, podmazivanje brtvila na vratima i kliznih elemenata, čišćenje prašine, potrebne popravke vrata te dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju prostorija.

Prema Planu djelovanja civilne zaštite, od 26 skloništa osnovne zaštite na području Grada, 13 skloništa je u 2019. bilo u relativno dobrom stanju, a za preostalih 13 skloništa je utvrđena potreba za sanacijom. Grad je u travnju 2022. nakon obilaska i pregleda skloništa sastavio evidenciju s utvrđenim novim stanjem skloništa. Prema navedenoj evidenciji, sva skloništa su, osim jednog koje je neupotrebljivo i potopljeno, u relativno dobrom stanju i održavana, a posebno skloništa koja se nalaze u stambenim zgradama. U evidenciji su navedene potrebe za zamjenom dotrajale opreme i uređenjem.

Prema Godišnjem planu razvoja sustava civilne zaštite na području Grada Velike Gorice za 2023. godinu s financijskim učincima za trogodišnje razdoblje, navedena je potreba obavljanja pregleda i tekućeg održavanja svih skloništa koja nisu u prethodnom razdoblju obuhvaćena održavanjem, provođenja postupka za davanje skloništa u zakup ako postoje mogućnosti i interesi te s voditeljima skloništa i njihovim zamjenicima održati sastanak tijekom godine radi upoznavanja s obvezama u sustavu civilne zaštite.

Podaci o korištenju skloništa navedeni su u evidenciji skloništa osnovne zaštite na području Grada. Prema podacima iz navedene evidencije, od 16 skloništa u vlasništvu Grada, devet skloništa je na korištenju, od čega tri skloništa koristi Grad i škola za potrebe arhive, a šest skloništa je dano na korištenje raznim udrugama na temelju zaključenih ugovora o privremenom korištenju, pri čemu određeno sklonište koristi i nekoliko udruga. Ugovori su zaključeni prijašnjih godina najvećim dijelom za uvježbavanje glazbenih sastava i sportskih treninga te za potrebe arhive i skladišta. Ugovori su zaključeni na određeno vrijeme, odnosno do donošenja odluke o davanju u zakup javnih skloništa u miru. Grad nije donio spomenutu odluku do vremena obavljanja revizije (prosinac 2023.). U ugovorima je navedeno da su korisnici skloništa obvezni, na zahtjev ovlaštenog tijela civilne zaštite, isprazniti sklonište od osoba i stvari te ga predati osposobljeno za sklanjanje ljudi u roku od 24 sata od priopćenog zahtjeva. Također je ugovoreno da su korisnici obvezni, na zahtjev nadležnog tijela civilne zaštite, omogućiti ovlaštenoj osobi civilne zaštite obavljanje inspeksijskog nadzora. Skloništa su korisnicima dana na korištenje bez naknade, uz povrat režijskih troškova prema računima Grada ili korisnici sami podmiruju navedene troškove.

Uvidom u zaključene ugovore o korištenju skloništa utvrđeno je da lokacije nekih skloništa koja se koriste prema ugovoru i pripadajući zemljišnoknjižni podaci nisu usporedivi s podacima prema evidenciji skloništa osnovne zaštite na području Grada jer takve lokacije skloništa i zemljišnoknjižni podaci nisu evidentirani u spomenutoj i drugim evidencijama Grada, a nisu evidentirani ni korisnici po navedenim ugovorima, iako neki od navedenih korisnika Gradu refundira režijske troškove.

Državni ured za reviziju preporučuje provjeriti sve korisnike skloništa prema zaključenim ugovorima te u skladu s navedenim, provesti usklađenje ugovora i evidencije korištenja skloništa osnovne zaštite na području Grada sa stvarnim stanjem.

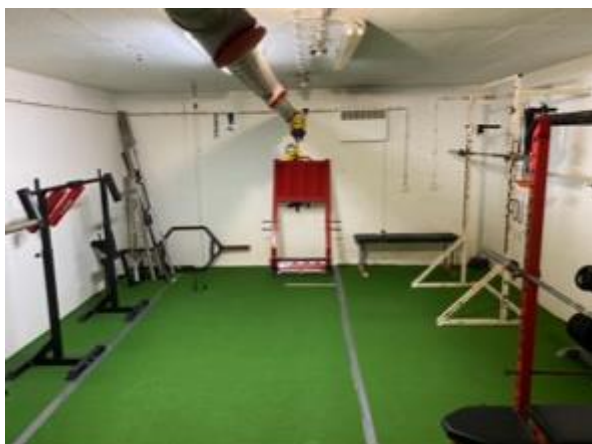
Grad nije poduzimao aktivnosti za stavljanje preostalih javnih skloništa u moguću upotrebu (davanje na povremeno korištenje ili u zakup, uz eventualno prethodno provođenje tekućeg održavanja prema potrebi).

Državni ured za reviziju preporučuje poduzeti aktivnosti kako bi se sva javna skloništa stavila u moguću upotrebu, odnosno kako bi se učinkovitije koristila.

Na slici broj 1 prikazano je sklonište koje se koristi, a na slici broj 2 sklonište koje nije dano na korištenje.

Slika broj 1

Slika broj 2

Izvor: Grad Velika Gorica

Prema odredbama članka 16. Zakona o sustavu civilne zaštite, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su organizirati poslove iz svog samoupravnog djelokruga koji se, između ostalog, odnose i na financiranje sustava civilne zaštite.

Godišnjim planovima razvoja sustava civilne zaštite na području Grada Velike Gorice za 2021., 2022. i 2023. godinu s financijskim učincima za trogodišnje razdoblje planirana su sredstva za aktivnosti u sustavu civilne zaštite (za vatrogastvo i druge operativne snage civilne zaštite). Navedenim Planovima su planirana i sredstva za tekuće održavanje javnih skloništa za 2020. u iznosu od 100.000,00 kn, za 2021. u iznosu od 120.000,00 kn, za 2022. u iznosu od 400.000,00 kn te za 2023. u iznosu od 13.272,00 EUR. Spomenutim planovima nisu navedeni izvori financiranja aktivnosti u sustavu civilne zaštite, uključujući i za tekuće održavanje javnih skloništa. Prema Analizama stanja sustava civilne zaštite na području Grada Velike Gorice za 2020., 2021. i 2022. godinu, rashodi za razvoj sustava civilne zaštite koji se odnose na nabavu opreme i sredstva za zbrinjavanje ugroženog stanovništva ostvareni su u 2020. u iznosu od 618.776,00 kn, u 2021. u iznosu od 1.881.795,00 kn te u 2022. u iznosu od 234.000,00 kn. Iz navedenih godišnjih analiza nisu vidljivi troškovi prema vrstama rashoda, uključujući i za tekuće održavanje javnih skloništa. Prema obrazloženju Grada, navedeni troškovi se najvećim dijelom odnose na nabavu zaštitne opreme za vrijeme pandemije koronavirusa te troškove smještaja stanovništva nakon potresa (pomoć, nabava i postavljanje kontejnera). Na održavanje skloništa utrošeno je 15.625,00 kn u 2020. za servisiranje sustava ventilacije jednog skloništa i 16.150,00 EUR u 2023. za sanaciju drugog skloništa radi prodora vode. Grad ne ostvaruje prihode od zakupa javnih skloništa već samo od refundacije režijskih troškova (za 2020. u iznosu od 1.884,00 kn, za 2021. u iznosu od 1.957,00 kn i za 2022. u iznosu od 2.752,00 kn).

Državni ured za reviziju preporučuje godišnjim planom razvoja sustava civilne zaštite Grada utvrditi izvore sredstava za realizaciju planiranih aktivnosti u sustavu civilne zaštite, uključujući i za tekuće održavanje javnih skloništa te za njihovo stavljanje u moguću upotrebu. Također preporučuje u godišnjoj analizi stanja sustava civilne zaštite iskazivati rashode utrošene za sustav civilne zaštite prema vrsti rashoda, uključujući i za održavanje javnih skloništa.

Poslovi upravljanja imovinom Grada, uključujući i poslovi vezani uz civilnu zaštitu te upravljanja javnim skloništima obavljaju se u okviru Službe Gradske uprave. Ovlasti i odgovornosti zaposlenika navedenog odjela utvrđene su Pravilnikom o unutarnjem redu Službe Gradske uprave iz ožujka 2023.

Grad, kao obveznik uspostave unutarnje revizije, u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15 i 102/19) i Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16 i 77/19), unutarnjim revizijama obavljenim tijekom 2022. i prijašnjih godina nije obuhvatio aktivnosti i procese u vezi s upravljanjem i korištenjem javnih skloništa.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi budućim godišnjim planovima rada unutarnje revizije trebalo planirati, između ostalog, i aktivnosti i procese u vezi s upravljanjem i korištenjem javnih skloništa.

Od 2021. do vremena obavljanja revizije (studeni 2023.) nadležni odjel Ravnateljstva je u veljači 2021. i rujnu 2022. proveo inspekcijski nadzor Grada nad provedbom obveza predstavničkog i izvršnog tijela Grada prema odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite. Zapisnicima o provedenim nadzorima nisu utvrđene nepravilnosti. Inspekcijskim nadzorom nisu obuhvaćena javna skloništa.

Informiranje javnosti

Prema odredbama članka 43. Zakona o sustavu civilne zaštite, svaki građanin dužan je sudjelovati u aktivnostima sustava civilne zaštite, a nadležni stožer civilne zaštite putem sredstava javnog informiranja ili na drugi primjereni način javno poziva građane na provedbu aktivnosti u sustavu civilne zaštite.

Preventivne aktivnosti u sustavu civilne zaštite, prema odredbama članka 48. navedenog Zakona, između ostalog, obuhvaćaju i jačanje svijesti građana, ranjivih i posebnih ciljanih društvenih skupina o opasnostima i mjerama za zaštitu te korištenje broja 112, odgoj i obrazovanje djece o specifičnim sadržajima na temelju postojećih ili posebnih programa te javno informiranje i suradnju u medijima, a provode ih sudionici i operativne snage sustava civilne zaštite i građani u okviru redovne djelatnosti radi smanjenja rizika, prijetnji i opasnosti za život i zdravlje građana, materijalnih dobara i okoliša od svih vrsta prirodnih i tehničko-tehnoloških velikih nesreća i katastrofa.

Informiranje javnosti o aktivnostima koje se provode u sustavu civilne zaštite i na osiguranju zbrinjavanja građana u slučajevima velikih nesreća i katastrofa može se, između ostalog, provoditi distribucijom edukativno-informacijsko-promidžbenog materijala (letaka, brošura), održavanjem predavanja i radionica te objavama na mrežnim stranicama Grada.

Grad je na svojim mrežnim stranicama u službenim glasnicima objavio donesene planske i druge dokumente u sustavu civilne zaštite (Procjenu rizika od katastrofa i velikih nesreća za područje Grada Velike Gorice, Plan djelovanja civilne zaštite, godišnje analize stanja sustava civilne zaštite, godišnje planove razvoja sustava civilne zaštite i smjernice za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite) te Odluku o uvjetima, načinu i postupku raspolaganja i upravljanja nekretninama u vlasništvu Grada Velike Gorice.

U smjernicama za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite te godišnjim analizama stanja i godišnjim planovima razvoja sustava civilne zaštite dane su informacije o operativnim snagama civilne zaštite, donesenim planskim dokumentima u području civilne zaštite, planirana i utrošena sredstva za sustav civilne zaštite te osnovne informacije o skloništima.

S obzirom na to da su planski i drugi dokumenti sustava civilne zaštite objavljeni na mrežnim stranicama Grada, informacije o skloništima, odnosno kapacitetima i objektima za sklanjanje sadržane u navedenim dokumentima su javno dostupne.

Međutim, na mrežnim stranicama Grada nema objavljenih informacija za građane o aktivnostima koje se provode u sustavu civilne zaštite za ostvarivanje zaštite i spašavanja građana u slučajevima velikih nesreća i katastrofa te u otklanjanju posljedica terorizma i ratnih razaranja. Također, dokumenti civilne zaštite ne sadrže informacije o planiranim i provedenim edukacijama građana i aktivnostima u sustavu civilne zaštite.

Informiranje javnosti o mogućem nastanku i razvoju katastrofe prema odredbama članka 67. Zakona o sustavu civilne zaštite provode Ministarstvo, nadležne službe drugih tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i druge stručne službe u području svoje nadležnosti. Informiranje javnosti mora biti pravodobno i svima dostupno.

Prema odredbama članka 17., stavka 5. navedenog Zakona, obveza izvršnog tijela jedinica lokalne samouprave je, između ostalog, pružati redovito i u najprimjerenijem obliku jasne i lako razumljive, preispitane i usklađene informacije o sigurnosnim mjerama i nužnom ponašanju u slučaju velike nesreće na području svoje nadležnosti. Na području Grada u prethodnih nekoliko godina nije bila proglašena velika nesreća.

Državni ured za reviziju preporučuje smjernicama za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite te godišnjim planovima razvoja sustava civilne zaštite planirati aktivnosti na edukaciji građana i druge aktivnosti u sustavu civilne zaštite, a u godišnjim analizama stanja sustava civilne zaštite navesti informacije o provedenim aktivnostima. Također, preporučuje na mrežnim stranicama Grada objavljivati informacije o aktivnostima koje se provode u sustavu civilne zaštite za ostvarivanje zaštite i spašavanja građana u slučajevima velikih nesreća i katastrofa te u otklanjanju posljedica terorizma i ratnih razaranja.

OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA I KORIŠTENJA SKLONIŠTA ZA GRAĐANE NA PODRUČJU GRADA VELIKE GORICE

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti upravljanja i korištenja javnih i drugih skloništa na području Grada. Ciljevi revizije bili su provjeriti normativno uređenje odnosno uspostavu pravnog, strateškog i planskog okvira za učinkovito upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa, provjeriti evidencije i cjelovitost podataka o javnim i drugim skloništima na području Grada, provjeriti planiranje, izgradnju i održavanje javnih skloništa i koriste li se u skladu s unutarnjim aktima Grada i pažnjom dobrog gospodara te provjeriti provođenje informiranja javnosti o aktivnostima koje se provode u sustavu civilne zaštite za ostvarivanje zaštite i spašavanja građana u slučajevima velikih nesreća i katastrofa te u otklanjanju posljedica terorizma i ratnih razaranja.

Na temelju revizijom utvrđenih činjenica, primjenjujući utvrđene kriterije, Državni ured za reviziju ocijenio je da je Grad donio odluku o upravljanju i raspolaganju gradskom imovinom, da je donosio planske i druge dokumente u sustavu civilne zaštite te ih objavio na svojim mrežnim stranicama, da vodi evidenciju skloništa osnovne zaštite na području Grada i korištenju skloništa, da je provodio kontrolu i utvrdio stanje skloništa te potrebe za njihovim uređenjem, da je zaključio ugovore o korištenju skloništa sa svim bitnim elementima korištenja, da je planirao troškove održavanja skloništa u dokumentima civilne zaštite koji se donose na godišnjoj razini. Međutim, za javna skloništa nije utvrdio djelatnosti koje se mogu obavljati u skloništima u mirnodopskim uvjetima te način i uvjete upravljanja i korištenja skloništa, nije donio strategiju i godišnji plan upravljanja imovinom, uključujući i za javna skloništa, Planom djelovanja civilne zaštite nije obuhvatio sve objekte i kapacitete za sklanjanje, nije donio novu procjenu rizika od katastrofa i novi plan djelovanja civilne zaštite u skladu s propisima, u planskim i drugim dokumentima civilne zaštite te u ustrojenim evidencijama nije navodio točne i sveobuhvatne podatke o skloništima koji su bitni za donošenje planova i odluka o upravljanju i korištenju javnih skloništa, javna skloništa nije evidentirao u poslovnim knjigama, obuhvatio ih godišnjim popisom imovine i obveza te evidentirao javna skloništa u registru imovine Grada, podaci o skloništima osnovne zaštite i korištenju skloništa u dokumentaciji Grada nisu usklađeni, za javna skloništa koja nisu u funkciji nije poduzeo aktivnosti za njihovo stavljanje u moguću upotrebu, u dokumentima civilne zaštite koji se donose na godišnjoj razini nisu planirane aktivnosti na edukaciji građana i druge aktivnosti u sustavu civilne zaštite te nije informirana javnost o aktivnostima koje se provode u sustavu civilne zaštite.

Slijedom navedenog, Državni ured za reviziju ocjenjuje da su aktivnosti Grada provedene u vezi s upravljanjem i korištenjem javnih i drugih skloništa na području Grada **djelomično učinkovite** te daje sljedeće naloge i preporuke, prema područjima revizije:

1. Normativno uređenje upravljanja i korištenja javnih i drugih skloništa
  - 1.1. Utvrditi namjenu odnosno djelatnosti koje se mogu obavljati u javnim skloništima u mirnodopskim uvjetima te utvrditi način i uvjete korištenja i održavanja javnih skloništa.
  - 1.2. Donijeti strategiju upravljanja i raspolaganja imovinom te donositi godišnje planove upravljanja imovinom, kojima će se odrediti srednjoročni i kratkoročni ciljevi, smjernice i provedbene mjere upravljanja i raspolaganja gradskom imovinom, uključujući i za javna skloništa te sastavljati izvješća o izvršenju godišnjih planova upravljanja imovinom, koja bi, između ostalog, sadržavala i podatke o upravljanju i korištenju javnih skloništa.

- 1.3. Planom djelovanja civilne zaštite obuhvatiti i druge objekte i kapacitete za sklanjanje ljudi koji omogućavaju optimalnu zaštitu sa ili bez prilagodbe, kao što su podrumске i druge prostorije u građevinama koje su prilagođene za sklanjanje te komunalne i druge građevine ispod površine tla namijenjene javnoj uporabi kao što su garaže, trgovine i drugi pogodni prostori, kako je propisano odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite i Pravilnika o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti o postupku njihovog donošenja, u cilju osiguravanja većih uvjeta za sklanjanje ljudi.
- 1.4. Poduzeti aktivnosti radi izrade nove procjene rizika od velikih nesreća za područje Grada, u skladu s odredbama Pravilnika o smjernicama za izradu procjena rizika od katastrofa i velikih nesreća za područje Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te nakon toga donijeti i novi plan djelovanja civilne zaštite u skladu s odredbama Pravilnika o nositeljima, sadržaju i postupcima izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti te načinu informiranja javnosti.
- 1.5. U dokumentima civilne zaštite Grada navoditi sveobuhvatne podatke o skloništima osnovne zaštite na području Grada (podatke o broju skloništa, lokaciji, vlasništvu, stanju odnosno ispravnosti skloništa i druge podatke).

2. Evidencije javnih i drugih skloništa

- 2.1. Procijeniti vrijednosti javnih skloništa i evidentirati ih u poslovnim knjigama i analitičkim knjigovodstvenim evidencijama, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.
- 2.2. Godišnjim popisom imovine i obveza obuhvatiti javna skloništa u vlasništvu Grada, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza.
- 2.3. Javna skloništa u vlasništvu Grada evidentirati u registru imovine Grada.
- 2.4. Ažurirati evidenciju skloništa osnovne zaštite na području Grada točnim podacima, dopuniti je podacima koji nisu uneseni u evidenciju, a koji su bitni za donošenje planova i odluka o upravljanju i korištenju skloništa.
- 2.5. Podatke o skloništima osnovne zaštite u Planu djelovanja civilne zaštite uskladiti s ažuriranom evidencijom skloništa osnovne zaštite na području Grada.

3. Planiranje, izgradnja i održavanje te korištenje javnih skloništa

- 3.1. Provjeriti sve korisnike skloništa prema zaključenim ugovorima te u skladu s navedenim, provesti usklađenje ugovora i evidencije korištenja skloništa osnovne zaštite na području Grada sa stvarnim stanjem.
- 3.2. Poduzeti aktivnosti kako bi se sva javna skloništa stavila u moguću upotrebu, odnosno kako bi se učinkovitije koristila.

- 3.3. Godišnjim planom razvoja sustava civilne zaštite Grada utvrditi izvore sredstava za realizaciju planiranih aktivnosti u sustavu civilne zaštite, uključujući i za tekuće održavanje javnih skloništa te za njihovo stavljanje u moguću upotrebu.
- 3.4. U godišnjoj analizi stanja sustava civilne zaštite iskazivati rashode utrošene za sustav civilne zaštite prema vrsti rashoda, uključujući i za održavanje javnih skloništa.

4. Informiranje javnosti

- 4.1. Smjernicama za organizaciju i razvoj sustava civilne zaštite te godišnjim planovima razvoja sustava civilne zaštite planirati aktivnosti na edukaciji građana i druge aktivnosti u sustavu civilne zaštite, a u godišnjim analizama stanja sustava civilne zaštite navesti informacije o provedenim aktivnostima.
- 4.2. Na mrežnim stranicama Grada objavljivati informacije o aktivnostima koje se provode u sustavu civilne zaštite za ostvarivanje zaštite i spašavanja građana u slučajevima velikih nesreća i katastrofa te u otklanjanju posljedica terorizma i ratnih razaranja.

Državni ured za reviziju mišljenja je da bi se provedbom navedenih naloga i preporuka postigla znatna poboljšanja u vezi s normativnim uređenjem za učinkovito upravljanje i korištenje javnih i drugih skloništa, evidentiranjem podataka o javnim i drugim skloništim koji su bitni za donošenje planova i odluka o upravljanju i korištenju skloništa, planiranjem, izgradnjom, održavanjem i korištenjem javnih skloništa te informiranjem javnosti, čime bi se povećala učinkovitost upravljanja i korištenja skloništa na području Grada.

OČITOVANJE GRADA VELIKE GORICE

Grad u Očitovanju navodi da prihvaća Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti.